

Κ' ένα προτέρημα έχουν άκρια οι φυσικές έπιστημες: μαθαίνουνται άπό τη φύση, άπό την πραγματικότητα της ίσας, κι όχι μονοχώς άπό τα βιβλία. Γυμνάζουν λοιπόν τα μάτια που βλέπουν τα πράγματα σπώς είναι: κι όχι σπώς τα φανταζούντος έκεινοι που ξεμάζουν νά μεταχειρίζονται σωστά τις πέντε σκιτήσεις τους.

Με τὴν βοήθεια τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν μονάχα γεννιοῦνται πραχτικὰ συνάματα κ' ἐπιστηματικὰ κεφάλαια, ζήμιοντα μορφωμένα, κι όχι σκολαστικὰ κοντόμυσλας ἀνθρωπάρια. Μικρά νεολαία που καταβαθμίζονται τὸ νόμιμα τῆς φύσης θὰ είναι προσδευτική κι όχι υπερσυντήρηση, σπώς έκεινη που στὰ Εὐαγγελικὰ βοήθησε καὶ χειροκρότησε τοὺς ἐγ τρούντες της πνευματικού ατεκνίας ἐλευθερίας. Θά έννοιωθει τὸ καθένας πώς είναι τρομερὴ ἀσυνέπεια τὸ νά γράψῃ τὴν υπερθερέουσα κι' σταυρὸν μιλῇ νά μεταχειρίζεται καθέ τόσο δημοτικὲς λέξεις καὶ φράσεις. Ἐπίσης θὰ έννοιωθει τὸ καθένας πώς είναι ζευχώρετος ἀσυνέπεια νά μεταχειρίζεται τὴν μητρική του γλώσσα γιὰ τὴν ποίηση καὶ τὴν καθαρέουσα γιὰ τὸν πεζὸ λόγο. Μᾶς τι νά σάς τὸ λέγω; Τὰ εἰπαν πιὰ καὶ τὰ ξαναεπαν τόσοι ἄλλοι, καὶ πολὺ καλύτεροι ἀπό μένα!

Χάρηκα πολὺ που βρέθηκε πάλε ένας άξιος ζητρας νά μάς γράψῃ ένα πραχτικό βιβλίο: δ. κ. Στασινόπουλος. Έχουμε τώρα τὴν «Ἀστρονομίαν» του Παύλη, τὴν «Πλουτολογίαν» του Μαρκέτη, καὶ τὸ «Κρασί» του Στασινόπουλου—σωστὸς σύλλογος πρὸς διέδοση ὡφελίμων βιβλίων. Λείπει μονάχα ένα λαϊκὸ γιατρικὸ βιβλίο, μιὰ βοήθεια σὲ ξαφνικὲς ἀγγεστιες. Ισως ὁ άξιότερος συνάδελφός μου, δ. κ. Φωτιάδης στὴν Πόλη, θὰ τὸ γράψῃ μᾶς μέρα. Εύχομαι σόλοι οἱ γιατροὶ στὴν Ελλάδα νά είναι μαζί σας *) γιατὶ δ. Πατρικὴ βρεῖται ἀπόνω στὶς φυσικὲς ἐπιστήμες.

X

«...Ἐλπίζω πώς οἱ κόποι καὶ δουλειὲς ὀλολῶνται δὲν θὰ πάρῃ στὰ χαμένα, μ' ὅλη τὴν θεοσκότεινη τύφλω ἔκεινων ποὺ τολμᾶνται νά λένε τὸ ἔργο σας προδοτικό. Μᾶς ἐγὼ πιστεύω στὸ μελλούμενο τῆς Ελλάδας γιατὶ ξέρω πώς ὁ λαός της ἔχει περισσότεροι προτερήματα παρὰ ἐλαττώματα.

Στὸ τελευταῖο γράμμα μου είχα ληγουμόνσει νά σάς ἀπαντήσω στὸ ρώτημα σας πώς μαθαίνουνται στὸ

*) Σ. κ. τ. ο. Ν. ο. μ. ο. Αύτὸς ποὺ εὔχεται δ. κ. Krüger, ἀρχισε καὶ νά γίνεται. Στὸ «Νουμέα» γιὰ τὴν ὥρα γράφουν ἔνη γιατροὶ: Οι δ. κ. Φ. Φωτιάδης, Κερκαθίτσας, Γινεφτός, Ἀδάλος, Βέραρχος κι διευθυντὴς του «Νουμέα».

Πακετόταμο μας τὴν αιγαληνικὴ γλώσσα. Ἐδώ πάρα στὸ Königsberg τὸ διδάσκει τὸ λαθηγητής τῆς Γλαυκολογίας κ. Prellwitz, διαγράφεις τοῦ γνωστοῦ ἐπιμολογικοῦ λεξικοῦ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσας. Ο ίδιος επίδει καὶ τὸ περίφημο Γερμανικὸ περιοδικὸ τῶν Ἰνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν μαζὶ μὲ τὸν καθηγητὴ κ. Bezzemberger.

Δοιεπόν δ. κ. Prellwitz, σὰν γλωσσολόγος ποὺ εἶναι, ἔχει ἀπὸ τοῦτο μαθήματα του διδάσκει τὰ ρώμα αἴσια καὶ διδάσκει τὴν καθηγητὴς την ποιητικὴν γλώσσαν τῶν μαθητῶν μεταδίδει τὸν θεαματικὸ του καὶ στοὺς μαθητῶν του, ποὺ ἀνάμεσά τους βρίσκουνται ὅχι μονάχα φοιτητὲς τῆς γλωσσολογίας καὶ φιλολογίας, μιὰ καὶ καθηγητὲς γυμνασίων καὶ διδαχτορὲς ποὺ μαθαίνουν τὰ Ρωμαϊκά, γιατὶ θέλουν νά ταξιδεύουν στὴν Ἐλλάδα καὶ ξέρουν πώς μὲ τὸ τύμπανον τῆς καθαρέουσας μέτορει νά πεθάνουν ἀπὸ τὴ δίψα.

Königsberg

HERBERT KRUGER

ΑΝΕΜΟΤΡΑΓΟΥΔΑ

II

Ιερόπαταγα κατάμονος στὴν ἀκρογιαλία καὶ χαρουμούν τὰ κύρατα ποὺ μὲ τραγούδι σύννανε σημά μου. Η θύμησης σου βασάνει τὸ νοῦ μου καὶ ξαφνούν θάρρεψα πώς σὲ είδα ἑκεὶ πέρα στὴ μοναξία νὰ προβαίνης ἀπὸ τὸ χαλασμένο κάστρο καὶ μ' ἀνοικτὲς ἀγκάλες νὰ βοδολάς ἀπὸ τὸ βουνελάκι.

Είτανε μέγιστα ἀκόμη καὶ στὸ σκοτάδι μέσα φάνηκες ἐσύ καὶ φώτισε δ. κάμπος καὶ θάλασσα λαμποκόπτης. Ομειαζες τὴν ἀστραφὴν καὶ φοβόλαγες μὲνα βουτεῖ ποὺ ξεκουφαίνουμον. Τὸ βουνελάκι είτανε κοντά, πολὺ κοντά· ὅκο κατέβαινες, δῶρο ἀρχόδουνα καὶ δὲν ἔφτανες ποτέ. Εσκαγα! μ' ἐπειανε πληξέδι μὰ τι είναι τοῦτο; δὲ βασταζα πιὰ ἀπλῶν καὶ γά τὰ χέρια μου, τεντόνω τὰ μάτια μου καὶ τρέχω τρέχω νὰ σὲ φτάσω, νὰ σὲ πάρω στὴν ἀγκαλία μου, δυογιοκλείνω τὰ χέρια μου μὲ πόδο, κάνω νὰ σὲ πιάσω, νὰ σὲ σφίξω καὶ σὲ χάνω μνήσκουν τὰ χέρια μου κάτω ξερά καὶ στέκουμα σὰ νὰ είμουνα πιὰ ζουρ-

λός. Θρύμα πάλι κοντά δου κι δη δι σ' έπιανα, νόσου, σκοτάφτω καὶ σφράγουμαι χάρου. Ήρεδα, κατασκοτωθητικα μὰ ποι δι σ' οινοματικά πάλι καὶ τὸ βάθω στὸ πόδια μὰ σὺ είχες ἀφανιστῆς κοιτάζει τὸ βουνελάκι.. μιστήριοι ένα θεόρατο πανύψηλο βουνό ποὺ ζαλίζουμον νὰ τὸ βλέπω, δι σ' νά, καὶ στὴν κορφὴ του ἀπάνω ἀπάνω σὲ ξάνοιγα, είδουν ἐσύ καὶ φαίνουμον σὰ νὰ φκαριστείσαι στὰ πόδια μου

‘Απολιπούμενος τότες ἔβαλα τὶς φωνὲς καὶ κλαίνωντας σοῦ είπα κάτι λόγια ποὺ μού φάνηκε πῶς φάζει τὸ βουνό καὶ χάλαγε δι κόδημος τὰ θυμούματα τότες ποὺ φώναζα :

“Αχ!—κι' ἀντηχήσω πέρα τὸ λαγκάδι—γιατὶ γιατὶ μὲ φέγγεις, καίλα μου; γιὰ μένα δὲν είναι ένα κλάμα; ένα δάκρυ δὲν είναι; μιὰ παρηγοριά, μιὰ λύπηση; Μή μὲ φέγγεις, μιλί! “Έλα, Γιάννα μου, κοντά στ' ἀκρογιάδι, έλα νὰ περάσουμε τὴν υγκάδητη ἀντάμα, έλα νὰ πάμε στὴν πέρα τὴν πλαγιά, ποὺ μοσκοβούδη τὸ θυμάρι καὶ παλαρουνίτσα τρέμει ντροπαλή, σὲ μικροπαντρεμένη νυφούσλα. Έλα στ' δ' μορφὸ θουμάνη, ποὺ φυσᾶ τὸ θαλασσομυριόμενο δεράκι νὰ σου δώσω τὴν καρδιά μου καὶ τὴν ψυχὴ μου. Έλα, λάμια μου, έλα! Ροβόλα ἀπ' τὸ γρεμνό, νὰ πάμε στὸ ποταμάκι, νὰ λουστούμε ἀντάμα στὰ καθάρια νερά του· κατέβα καὶ δός μου τὸ χεράκι δου νὰ σὲ περιπατήσω στὸν κάμπο, νὰ σου κόψω λουσάνδια ἀπὸ τὸ λόγγο, ἀπ' τὶς πασκαλιές νὰ σου καρμα στεφάνι καὶ νὰ σὲ πάμε στὴν ἐκκλησία..”

Τὸ φάσμα είχε ἀνοιξει πολὺ βαθιά τὸ βουνό τρανταχτικὲς ἀξανδρα καὶ μὲ βρόντο μεγάλο ξεσχίστη κ' ἔγινε τρίματα· τότες σὲ είδα νὰ παλέης στὸν δέρα καὶ νὰ κατρακυλᾶς... “Ω. μούγκριζα, βόγκαγάς ποὺ τρομαγμένος τινάγκητικα καὶ ξύπνησα. Πέρα στὰ χαλασματα του στοχικούμενου πύργου λαλούσε κάποιο βραχνιασμένο δρνίθι, τὰ γεράκια φτερούγιζαν στὰ βράχια καὶ μὲ τὰ κραξίματα τους σκροπούσανε στὸν καμπο κάτου μιὰν ἀνατριχίλα, ποὺ τρέμαν τὰ θουμάνια καὶ τὰ λαγκαδια βογκαούσαν· διδεργούντες τρεμόδσηνε καὶ πίσω ἀπὸ τὸ βουνό πρόβαναν γλυκά γλυκά τοῦ καλιούσιον οι δράκιδες είχε πάρει δι μέρα!

ΜΑΡΚΟΣ ΓΕΡΑΝΗΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

— “Αχ γιατρέ, είπε δι μητέρα, δὲν ξέρεις τὶ διστυχία. Τὸ παιδί μου έκαστε τὴ λαλιά του.... διδ μέρες τώρα δὲν είπε λέξη.

— Βγάλε τὴ γλώσσα σου, παιδί μου, νὰ δῶ τι ξέρεις, είπε δι γιατρός.

Τὸ παιδί τὴν ένγαλε.

— Τώρα βάλε την πάλι μέσα

Τὸ παιδί τὴν έβαλε.

— Η γλώσσα φαίνεται κανονικά. “Ας δεῦμε τώρα

διότ” δι δέξα στέφουσα τὴν πολιάν των κάμην, δια στεφάνους εύθαλος τὰς τρίχας των καλύπτει καὶ φᾶς ἀκμῆς ἀειλαμποῦς ‘ε τὸ μέτωπον των ρίτει

Αὐτὴ ‘νε δι προσφωνηση κ' ἡ ἀφημερίδα ποῦ τὴ δημοσίευσι προσθέτει πάρα κάτω πῶς εἴη πρωταύσουσα τῆς Ιωνίας, ήτις ἀστοπετε θεωρεῖς δι παλλάδιον τὴν πάτριον γλώσσαν, χαρεῖ δὲν τῷ προσώπῳ του κ. Ραγκαβῆ τὸν ἀκάματον ὑπέρμαχον αὐτῆς, τὸν πάση δυνάμεις μετὰ τῆς χορείας τῶν ἄλλων ἐχεφρόνων λογίων ἀντιπράττοντα κατέ τὸν χυδείνων Προκρουστῶν, τῶν θελόντων νὰ καταρρίψωσα τὰ ιερά τοῦ ήμετέρου γένους. *

“Ετοί λέει δι Στρυνέκη ἀφημερίδα. Τῆς ἀπαντούμε πῶς Προκρουστῆς καὶ Ηρόστρατος μεγάλος μεγάλος εἰν” δι φίλος της Ραγκαβῆς καὶ μαζὶ μ' αὐτὸν κι' δσοι τοῦ μοιάζουν, πῶς αὐτός θέλησε καὶ θέλει νὰ καταρριψῃ τὰ ιερά τοῦ γένους μας μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ στέψῃ δι δέξα τὴ φαλάκρα του:

Δέξαν θέλω καὶ μόνη εύχη μου

ἄν τὴν δίψαν μου ταύτην κορέσω,

λέει δι ίδιος στὸ ποίημά του ‘η Ροδοδάφη. Δὲν τὸν κατηγορούμε πῶς θέλει δέξα, γιατὶ κάθε ἀνθρωπός τηνε θέλει. Τὸν κατηγορούμε δύως πῶς τὴ θέλησε δι πως, σὰν ἀληθίνδες ‘Ηρόστρατος. “Οταν λέει:

‘Η περιβάλλουσά με νῦξ λυθήτω δι προδότις

η ἀποστάτου μάχαιραν ἀπηλπισμένην δράττω, δι τὸ στὴν Ραγκαβῆ γλώσσα μεταφράζεται: Διδέξα-

Ο ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ ΡΑΓΚΑΒΗΣ

“Ηρόστρατους δινομάζουν τῆς καταρρέουσας οἱ γαμπροὶ δισους γράφουν δικαίως μιλούν καὶ παραχορτάσαμε νάκούμε τὸ μέρορφο ἀπίθετο. Δὲν έχουν οι καθέμενοι τίποτα λογικὰ ἀπεικονίζουσα νά φέρουν κ' ἔρχουνται νάντιαστα στὶς φυσικὲς περιστατικὲς. Αὔτης διαδικασίας καὶ διαδικασίας της ηγεμονίας της Αρμέσως, χωρὶ

είδος τούχος μὲ λογιῶ λογιῶνε κλαρέκια, ψίλε τὰ περισσότερα, που κρέμουνται ἀπὸ πάνω ἵσια μὲ κάτω. Κάθησε, ἀκούμπησε τὴν ῥάγη του στὸν τούχο. "Επει-
σε ἀμέσως καὶ φερῆς πλευτὴ ζωναστλώθηκε χάρος,
τὸ κεφάλι του μπαρδεμένο μέσα στὰ κλαρέκια. Τά-
ποτινάξε, σηκώθηκε, γλασσ. 'Ο τούχος δὲν εἴται
τούχος' είται σὲν μπερυτές ἀπὸ κλαρέκια καὶ τὸ
μήρος ἀπὸ μέσα κούφιο. Νὰ λοιπὸν κ' ἡ σπηλιά
μας!"

Χώρισε δεξιὰ κι ἀριστερὰ τὰ κλαρέκια, σὰν που
χωρίζουνε στὸ χτένισμα οἱ γυναῖκες τὰ μαλλιά τους,
ἢ σὰν που ἀνοίγει κανεὶς μιὰν κουρτίνα στὴ μέση
καὶ βάζει νὰ κρέμουνται οἱ δύο ἄκρες ἀπὸ κάθε με-
ριά. "Ετσι κι ὁ Γιάννης ἔκαμε δύο κόμπους μὲ τὰ
κλαρέκια τὰ ίδια, ἔβαλε στὴ μέση του καθενὸς ἓνα ξύλο
καὶ τοὺς ἐμπτήξε στὸ χῶμα δεξιὰ κι ἀριστερά.

Εἶχε ἡ σπηλιὰ κάμποσο βάθος. Μὰ ποῦ νὰ ξα-
πλωθῆῃ; Τόπος δὲν εἴται, γιατὶ ἔνα σωρὸ χαμόρρίζες
καὶ χαμόδεντρουλάκια σκέπταζαι τὸ ἔδαφος, μόλις ποῦ
πήγαινες λιγάκι πιὸ μέσον. Κρίμαξ! "Αν εἴται ἀλλιῶς,
θὰ γινότανε λαμπρὴ κρεβατοκάμπρη. Τὸ ταξίνι
σωστὴ καμάρα, καμωμένη ἀπὸ ρίζες σφιχταδεμένες
σὰν πλεμάτι γερό, ποῦ ἐμπόδιζε τὸ χῶμα νὰ πέσῃ
ἀπὸ τάπανω. Θέτανε κανένα δέντρο τῆς κορφούλας,
ποῦ δύναμη δὲν εἶχε νὰ πάνε οἱ ρίζες του παρακάτω.

"Επιασες ὁ Γιάννης ἔνα χαμόδεντρο, τράβηξε. Τοῦ
κάκου! Δὲν μπορεῖς νὰ τὸ ξερίζωτῃ. Πεισμάτωσε,
ἔκοψε τὸ μεγαλήτερο κλαρέκι, καὶ μὲσαὶ μὲ τὸ χέρι,
μισὰ μὲ τὸ κλαρό τὸ κορμένο, ἔσκαψε γύρω γύρω.
Δοκιμασεις κι ἀλλη μιά. Τὸ χαμόδεντρο ἔρχιζε νὰ σχ-
λέσῃ. Χόρης ὁ Γιάννης. "Εβγάλε τότες τὰ δυνατά
του. Μιὰν ἀπὸ δῶ, μιὰν ἀπὸ καὶ, ἔτριξε κ' ρίζα, ἔρ-
γουνται τὸ δεντρουλάκι.

Μὰ τὴν ἀλήθεια, εἴται πολὺ νόστιμο μὲ τὰ πλα-
τιά του χαμηλὰ φύλλα καὶ μὲ τὴ ρίζα του τὴ σκι-
στή, ποῦ βριθεὶς δὲν εἴται, μὰ ποῦ εἶδε κ' ἔπαθε ὁ
Γιάννης ὥσπου νὰ τὴ βγάλῃ, γιατὶ μὲ τὶς δύο με-
ριές της, ἡ καθεμιὰ λοξοκυρτωμένη, δὲν μπήγουνται
ἰσια μέσα στὸ χῶμα. Κοίταξε τὶς δύο ἄκρες ἀρτές ὁ
Γιάννης κ' εἶπε πῶς μποροῦσε τώρα κ' ρίζα νὰ τοῦ
χρησιμέψῃ, μυτερὴ καθὼς εἴται μάλιστα. "Έκοψε τὰ
φύλλα, τάποθεσε παράμερες ὅξω ἀπὸ τὴ σπηλιά, καὶ
τοῦ ἀπόμεινε στὸ χέρι ἔνα είδος φαρδειὰ δίκλωνη ρίζα,
ποῦ τὴν ἀρπάξε στὴ μέση ἀπὸ πάνω κι ἀρχίσει νὰ

εκάρητη ὄλογυρα, στάλλε τὰ δικτυωλάκια, νὰ τὰ
ξερίζωση πιὸ ἀφέλεια.

Πιὸ ἀφέλεια τοῦ ἥρδη παρὰ μὲ τὰ χέρια μονάχα,
μὲ θρόσο φεύρε, γιὰ γὰ τραβήσῃ τὰ πετράξην ποῦ
είται ἀπειλή. Κι ἀφέι τὰ πράγματα δύο, κι ἀφέι τὰ πράγματα
δύο εἰτὲν κορφούλα, πάλι απελπίστηκε. Γιάννης.
Σὰ νὰ πηγεὶ ὁ τόσος κόπος τοῦ βρότου! Τὰ εἶχε κά-
μηι θάλασσα στὴ σπηλιά. Τρύπες, χαντάκια, βουνά,
δι τὸ θέλεις. "Ανω κάτω πιὰ τὸ χῶμα. Τόστρωσε πρώτα
μὲ τὸ χέρι· ποῦ νὰ προφτάσῃ; Πήρε μιὰ ρίζα, σκού-
πισε, πάσκισε, κάτι καλήτερα, μὲ δὲν ἔγγινε προ-
κοπή. "Επιασες τότες ἔνα δεντρουλάκι, τὸ μόνο ποῦ
δὲν τοῦ εἶχε κόψει τὰ φύλλα, τὸ γύρισε καὶ τὸ τόκι
εκούπεσσα σωστή, καὶ πολὺ γερή, σαρώνοντας κι ὄμα-
λωντας δῶθε καίθε. "Τοπερις ἔφερε μέσα καὶ τὰ
φύλλα τὰ πλατιά, τάβειλε χάρμου τὸ ἔνα κοντά
στᾶλλο, στοίχειας μερική. "Έκαμε τὸ σταθρό του.
"Ορίστε καὶ γαλή. "Ορίστε καὶ κρεβατοκάμπρη. Βγῆκε
ὅξω, κατέβασε τὴν κουρτίνα, δηλαδὴ ἔκλεισε τὴν πόρτα
του σπιτιού του καὶ πήρε τὴν ἀνάσκη του.

"Η δουλειὰ εἶχε βρατάξει κάμποσες φρεσ. Εἴται
μετημέριει περασμένο. Πείνασε, πετάχτηκε στὴν κορ-
φούλα του. Μάννα μου! Τὰ κίτρα του νὰ φάγη, νὰ
δροσιστῇ καὶ νὰ γορτάσῃ! "Άλλο δὲν έβχε μὲ τὸ
νοῦ του. Σὰν ἔφερε ήσυχη, καθημένος σταθροπόδι,
στὸν ίσιο του δέντρου, δίψκεις γιὰ νερό. Κατέβηκε
μάνι μάνι, ἔπεις χάρμου κατέστηκε στὴν ἀμμουδιά
καὶ ρούφης τὸ νερόκι ποῦ ἔτρεχε ἀπὸ τὴ φρυκτιά στὸν
ἄμμο, σὲ νάτανε κούπα τὸ ἀβλάκι: ἔπιτινδες καμω-
μένο, στρογγυλό στρογγυλό, γιὰ νὰ μπῆ μέσα τὸ στό-
μα. Σήκωσε τὰ μάτια κ' εἶδε κατάντικύ του καὶ τὰ
πράματα ποῦ τοῦ εἶχεν ἀφήσει στὸ μισεμό τους οἱ
συντρόφοι.

— «Καλὸς ἀλήθευτι! Νάχω φτυάρι: καὶ νὰ πολεμῷ
μὲ δεντρόρρίζεις! 'Εδω δὲν κάνει κανεὶς δ τι θέλει· κά-
νει τὰ καθένασσα, σπῶς τὰ θέλει, δ τόπος. 'Αμέ, τὸ
φαγάκι; Κρίμας νὰ μήν τὸ θυμηθῶ, νὰ ταιμπίσω τι-
ποτις κι ἀπὸ τὰ δικά τους. Τὸ βράδυ πιά, δὲν ἔχει! 'Εδω κάθουμαι καὶ τρώω.»

Τὸ βράδυ, βέβαιω! Μὰ τὶ νὰ καταπιαστῇ ὡς τὸ
βράδυ; Λίγο περίπατο, νὰ χωνέψῃ κιόλας, δὲ θάταν ἀ-
χαμινὸ νὰ κέμη. Τρύπας πρὸς τὸ μέρος τὸ βορειονό,
ποῦ τὸ εἶχε δεῖ κάπως ἀπὸ πακριά τὴν πρώτη μέρε,
σὰν ἔτρεξε ἀπόμενα στὶς κορφούλες τὸν κάμπο πέρα

αὐτῇ διδάξεις εἰς τὰ τέκνα τας, έαν σᾶς διοιάτωσιν εἰς τύ-
φον καὶ ἑγωγίσδων, ὅποιοι ήσαν οἱ πατέρες των!

Σὰν προφητικὰ δὲ σᾶς φείνουνται αὐτὰ τὰ τελευταῖα
λόγια, ἀφοῦ προβλέπουνε πᾶς κι' δ γίδες Ραγκαβῆς θὰ
έλεις διοίσος μὲ τὸν πατέρα του εἰς τὸ φόνο καὶ ἐγω-
μένον; Διαβάστε τὰ καλὰ κι' αὐτὰ κι' δσα δέλλα εί-
παμε, πιάστε καὶ φυσολογήστε τὰ ιερόσυλα κρά κρά κρά
τοῦ κύρι Κλέωνα καὶ πῆγε μου θεοτέρα ποιὸ εἶναι τὸ συμ-
πέρασμά σας. Τὸ δικό μου εἶν' ἔνα προῦ κατεπάνω στὴν
εὐκολότερη του δέξα.

Πρέπει νὰ μάθῃ ἡ Ήρεστρατική του ἔξοχότης, ποῦ τόσο
εξερράφει τὸν πετρόπατον τὸν πετρόπατον μὲ τὸν ησουμάν
ἀπὸ τὸν καὶ περίπατο, νὰ γεννηθῶ τὸν πετρόπατον
πετρόπατον τὸν δέξα, θέλησε δηλητή τὴν δέξα τὴν ἀληθινή
κι' έκεινα ποῦ μᾶς χρειάζονται γιὰ νὰ ξαναγεννηθῇ ἡ
Ἐλλάδα, κι' δχι οἱ λέξεις ποῦ ξεβάφτει ἀπ' τὸ λειχικό,
οὔτ' οἱ ἀναγοῦλες τὸν Παραβάτη, οὔτε τὸ παίκι μὲ τὶς
Φρύνες τὴς Γαλατίας. 'Αγκαλά αὐτὸς θέλησε τὸν Ηρέ-
στρατον τὴν δέξα, θέλησε δηλ., νὰ ξαναθήσῃ τὴν Ἐλλάδα
πρὸς ἀκόμη καλὸ καλὰ βγῆ ἀπ' τὸν τάρο της, καὶ τὴ
δέξα αὐτὴ λίγο πολὺ τὴν ἀπόχτησε. "Ας τηνὲ καίρεται,
μονάχα νὰ μήν την κρύψῃ, γιὰ νὰ βλέπουν δεινά νὰ
μηνημονέψουν τὸν περίφημο πυρπολητὴ ποιὸς εἶν' ὁ Ήρέ-
στρατος!

I. Γ. ΣΤΑΜΝΟΠΟΥΛΟΣ

για πειτεῖραν εἶται δρῆμας καὶ δάρτες. Θέλησε νὰ δη-
κεῖται τὸ μέρος κι ἀπὸ πιὸ κανεύ, ώς τὴν δική. "Οταν
ξείνησε νὰ πάρῃ, τάχρογιάλι: φαίνουνται διο ἀπὸ τὴν
ἀμμουδιά ποῦ στεκότανε ὁ Γιάννης ἵσα μὲ κάτω· κ'
ἴσται δὲν ἀναγκάστηκε νὰ πατῇ ἀπόκνω στὰ βράχια καὶ
στὶς πέτρες, γιατί, σὰν εἶναι: γιομοθαλασσιά, ἀνεβαί-
νει τὸ νερό, σκεπάζει τὸν ἄμμο κι ἀφίγει. Ξερούς μάνο
τοὺς βράχους. Τώρα διώκεις είταινε ξεροθαλασσιά, καὶ
φεγγαράκη πρόταξες τὸ θάλασσας νὰ κατέβη ώς.
διόπου πιὸ μακριά συνήθεις νὰ κατεβαίνῃ, ἐνώ τὸ πρωΐ,
σὰν ἔκαμε ο Γιάννης λουτρό, είταινε γιομάτη καὶ γιὰ
τοῦτο δὲν ἔβλεπε ὁ φίλος τὶς ρίζες στὸ δέντρο.

"Απ' δσα εἶχε δει στὴ Σάντα Κλάρα, λιγάντερο
ἀπ' δλα, τοῦ σφρεσε τὸ μέρος ποῦ βάδιζε ἀφτὴ τὴν
ώρα. Βράχοι μὲ τὴν ἀράδη, μὲ δχ: καὶ πολὺ μεγά-
λοι· ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸν δέντρον πάλιας κορφούλες μὲ
κάμποσα δέντρον, χωρίς δρῦμος νὰ είναι τόσα δσα καὶ
στὴ κορφούλα του, ποῦ εἴται δᾶ καὶ πήγ-τρα. "Ε-
πειτα, ἔνα δύο μίλια δρόμο κ' έστριβαν οι κορφού-
λες. 'Ανεβηκεις ὁ Γιάννης σὲ μίδια ἀπ' κάτες, κι ἀρι-
στερά του, δηλαδὴ κατὰ τὸ βορειοδυτικὸ μέρος τοῦ
Νησιού, εἶδε βουνό ποῦ δὲν τὸ γνώριζε καὶ ποῦ τοῦ
θύμησες ἀμέσως τᾶλλο τὸ βουνό, τὸ νοτιο-ἀντιτολικό-
στὸν κάμπο κοντά, μόνο ποῦ τοῦτο δὲν εἴται ἀψηλὸ
σὰν καὶ κείνο, παρὰ χαμηλότερο, μὲ φρδουλὸ καὶ
χοντρούτσικο καὶ τοῦ σκέπταζε ὄλοτελα τὴ θάλασσα·
ξερὸ ἀπὸ τὴν κορφὴ στὸ πάτο. Δὲ κασσεμέρησε ὁ Γιάν-
νης νὰ τραβήξῃ ώς ἐκεὶ κάτω καὶ κοίταξε ἀπὸ τὴν
ἄλλη μεριά τῆς κορφούλας εἶδε τὸν ἔδιο βόθρο ποῦ
εἶχε δει καὶ τὴν πρώτη μέρε, σντας πετάχτηκε στὶς
κορφούλες ἔρχαμενος ἀπὸ τὴ μεγάλη τὴν ἀμμουδιά.
Τώρα τὶς ἔβλεπε ἀντίκρυ του, έβλεπε καὶ κείνες ποῦ
στεκότανε ὁ ίδιος, νὰ γυρίζουνε σὰν τὶς ἀντικρυνές,
λοξά, πρὸς τάχρογιάλι κάτω, ποῦ φιγούτωνε μὲ τὸν
ἄμμο του καὶ μὲ κάτι βράχους, ςκάμπεσσα στὶς δύο
βουνοσειρές.

Τὰ γνώριζε ἀφτά. Θάλασσα κι διο θάλασσα, θά-
λασσα παντούθε, διόπου κι ἔν τηραδή τὸ μάτι. Κα-
τέβηκε, γύρισε πίσω στὴ δική του τὴν ἀμμουδιά. "Η
ώρα τέσσερες ἀπόκνω κάτω. Κάθησε νὰ φάῃ, δὲν πει-
νοῦσε. Κοίταξε τότες τὴ θάλασσα κι ἀρχίσεις νὰ ὀνει-
ροτλέκη. "Αξαφνα τοῦ φάνηκε μάλιστα σὰ ναδέλει
όλομπροστά του τὸ καράδι, δταν ἔφερε καὶ τὸν ἀφη-
σσον οι συντρόφοι στὴ Σάντα Κλάρα.

— «Γιὰ νὰ δοῦμε στὸ τίλος καὶ τὶ μου βάλανε
μέσα στὶς κάσσες.»

Σκάλιξε, πήρε τὰ πράματα ἔνα ἔνα, πάτησε τὶς
φωνές.

— «Μπρὸς τὸν μπερμπάντη, τὸ διακολάθρωπο! Τ'
είναι τοῦτα;»

Στὸν πάτο τὶς μιᾶς κάσσας εἶχε βρει δχ: μιά,
μὲ